

Kod ucznia .....

Małopolski Konkurs Historyczny

dla uczniów szkół podstawowych
województwa małopolskiego
w roku szkolnym 2018/2019

„Na drogach do Niepodległej. Historia Polski
od powstania styczniowego do pokoju ryskiego”

15 października 2018 roku

Etap szkolny

Wypełnia Komisja Szkolna

Miejsce na dane ucznia

Numer zadania	Maksymalna liczba punktów możliwa do uzyskania w poszczególnych zadaniach	Liczba punktów uzyskanych przez uczestnika w poszczególnych zadaniach
1.	5	
2.	1	
3.	1	
4.	1	
5.	4	
6.	6	
7.	1	
8.	4	
9.	1	
10.	2	
11.	3	
12.	3	
13.	4	
14.	1	
15.	3	
16.	3	
17.	3	
18.	3	
19.	4	
20.	6	
21.	5	
22.	3	
23.	6	
24.	3	
25.	5	
26.	1	
27.	1	
28.	1	
29.	1	
30.	6	
31.	1	
32.	1	
33.	5	
34.	2	
Suma punktów	Możliwych punktów do uzyskania: 100	Uzyskanych punktów:

Ilość uzyskanych punktów po weryfikacji .....

Czytelny podpis osoby sprawdzającej : .....

Czytelny podpis osoby weryfikującej : .....

Przed rozpoczęciem pracy przeczytaj poniższą instrukcję

1. Sprawdź, czy arkusz konkursowy zawiera **14 stron**. Ewentualny brak zgłoś przewodniczącemu zespołu nadzorującego.
2. Zakoduj swoją pracę. Nie podpisuj kartek imieniem i nazwiskiem.
3. Przed Tobą zestaw **34 zadań konkursowych**.
4. Za poprawne rozwiązanie wszystkich zadań możesz uzyskać **100 punktów**.
5. Przy każdym zadaniu podana jest maksymalna ilość punktów, którą można uzyskać.
6. Na rozwiązanie zestawu masz **90 minut**. Komisja konkursowa 15 minut przed końcem przypomni Ci o upływającym czasie.
7. Czytaj uważnie wszystkie polecenia.
8. Odpowiedzi należy wpisywać tylko długopisem lub piórem z atramentem koloru czarnego lub niebieskiego. Odpowiedzi zapisane ołówkiem nie będą oceniane.
9. Pisz czytelnie – odpowiedzi nieczytelne nie będą oceniane!
10. Zapisuj słowa w pełnym brzmieniu – nie stosuj skrótów. Błędny zapis nazwisk, nazw, pojęć, terminów, dat powoduje nieprzyznanie punktów.
11. Błędne zapisy wyraźnie przekreśl. Przy błędnych zaznaczeniach w pytaniach testowych należy pisać: dobrze, źle.
12. Nie wolno używać korektora – zadanie, w którym użyto korektora nie będzie oceniane.
13. Brudnopis nie podlega ocenie.
14. Wyłącz telefon komórkowy, jeśli go posiadasz.
15. Stwierdzenie niesamodzielnosci pracy lub przeszkadzanie innym, spowoduje wykluczenie Cię z udziału w konkursie.

Życzymy Ci powodzenia!

Organizatorzy Konkursu

Zadanie 1 (5 punktów)

Napisz jakiej cywilizacji zawdzięczamy:

- a. Wynalezienie koła - .....
- b. Podział roku na 12 miesięcy - .....
- c. Odkrycie właściwości igły magnetycznej - .....
- d. Wprowadzenie kalendarza juliańskiego - .....
- e. Zaprowadzenie teatru - .....

Zadanie 2 (1 punkt)

Która z poniższych postaci nie pasuje do pozostałych (podkreśl poprawną odpowiedź):

- a. Zeus
- b. Chorus
- c. Jowisz
- d. Atena
- e. Odyseusz
- f. Apollo

Zadanie 3 (1 punkt)

Zaznacz ustrój państwa, w którym żył Perykles

- a. Republika
- b. Monarchia absolutna
- c. Demokracja
- d. Cesarstwo

Zadanie 4 (1 punkt)

Rok 1054 zapoczątkował (podkreśl poprawną odpowiedź):

- a. wielką schizmę wschodnią
- b. czas krucjat
- c. rozpad Państwa Franków

Zadanie 5 (4 punkty)

Napisz w jakim stylu architektonicznym, zostały zbudowane przedstawione na zdjęciu budynki:

 <p>a. ....</p>	 <p>b. ....</p>
 <p>c. ....</p>	 <p>d. ....</p>

Zadanie 6 (6 punktów)

Podaj datę (1 pkt) i nazwę każdego z wydarzeń (1 pkt) przedstawionych w tekstach poniżej:

- a. *Następnie cesarz na wieść o cudach, jakie Bóg działał przez milego sobie męczennika Wojciecha, pospieszył tamże celem pomodlenia się [przy jego grobie]. [...] Minąwszy granicę Milczan, doszedł do ziemi Dziadoszan, gdzie z niezmierną serdecznością wyszedł mu powitanie Bolesław, którego imię tłumaczy się „większa sława” nie za zasługi, lecz w myśl dawnego zwyczaju [...]. W jaki zaś sposób był cesarz przez niego wówczas podejmowany i przez jego kraj aż do Gniezna wiedziony, rzecz to nie do uwierzenia i wprost nie da się opowiedzieć. Widząc z daleka miasto upragnione szedł doń pobożnie bosymi stopami, a przyjęty z czcią niezwykłą przez biskupa tamiecznego Ungera, wprowadzony został do kościoła, błagając zlanymi łzami wstawiennictwa świętego męczennika dla pozyskania sobie łaski Chrystusowej. I niezwłocznie ustanowił tam arcybiskupstwo, jak sądzę: prawnie [...]. Archidiecezję tę powierzył bratu wspomnianego męczennika, Radzymowi, poddając mu Poppona, biskupa*

katedry kołobrzesckiej, Poppona krakowskiego, Jana wrocławskiego, wyłączwszy Ungera poznańskiego, a sporządziwszy tamże ołtarz, złożył na nim z niezmierną czcią święte relikwie (Monumenta Poloniae Historica, t. I, s. 250; przekład R. Grodeckiego, Budowa Państwa Polskiego(963—1138), Kraków 1923, s. 4-5)

.....

- b. *Gdy poczuł, że [los] żąda już od niego śmiertelnej powinności, poleca spisać dokumenty testamentowe. Przekazuje w nich w spadku czterem synom i to, co osiągnięte zasługami przodków, i następstwo w królestwie, wyznaczając stałe granice czterech dzielnic w ten sposób, że w rękę najstarszego miało pozostać i księstwo dzielnicy krakowskiej, i władza zwierzchnia. (Mistrz Wincenty zwany Kadłubkiem, Kronika polska, przeł. i oprac. Brygida Kürbis, Wrocław 1992.)*
- .....

- c. *Niechże więc tam będzie nauk przemożnych perła, aby wydawała męże dojrzałością rady znakomite, ozdobą cnót świetne i w równych umiejętnościach biegle...Niechże do tego miasta Krakowa zjeżdżają się swobodnie i bezpiecznie wszyscy mieszkańcy królestwa naszego i krajów przyległych, ale i inni ze wszystkich stron świata (Feliks Kuryk, Nauk przemożnych perła, Kraków 1986, s.57)*
- .....

Zadanie 7 (1 punkt)

Uporządkuj w porządku chronologicznym poniższych władców Polski

1. ....,

2. ....,

3. ....

Zadanie 8 (4 punkty)

Uzupełnij poniższy tekst:

- a. Według Marcina Lutra zbawienie człowieka następuje na podstawie jego ..... a nie przez uczynki a jedynym źródłem prawd wiary jest .....
- b. Jan Kalwin uważał, że Bóg przeznaczył część ludzi do zbawienia a resztę skazał na potępienie (doktryna .....). Należy odrzucić kult .....

Zadanie 9 (1 punkt)

W czasie wojen w XVII wieku Polacy nie walczyli ze Szwedami pod (podkreśl poprawną odpowiedź):

- a. Kircholmem
- b. Oliwą
- c. Chocimiem
- d. Jasną Górą

Zadanie 10 (2 punkty)

Zamieszczona poniżej ilustracja przedstawia jedno z najtragiczniejszych wydarzeń w dziejach Polski. Podaj jego nazwę (1 pkt) i datę kiedy miało miejsce (1pkt)

Nazwa wydarzenia.....
Data wydarzenia .....

Zadanie 11 (3 punkty)

Poniższe ilustracje przedstawiają herby państwowe. Dopasuj nazwę państwa do zamieszonego obrazu.

a

b

c

1. Rzeczpospolita Obojga Narodów
2. Królestwo Polskie
3. Wielkie Księstwo Poznańskie
4. Księstwo Warszawskie

a.....

b.....

c.....

Zadanie 12 (3 punkty)

Podaj nazwy zasad, którymi kierowali się uczestnicy Kongresu Wiedeńskiego podczas swoich obrad

- a. Prawa dynastii są nienaruszalne ponieważ władza pochodzi od Boga a nie od ludu – zasada .....
- b. Państwa będą dążyły, aby żadne z nich nie uzyskało przewagi na kontynencie europejskim – zasada .....
- c. Należy przywrócić do władzy dynastie, które zostały obalone przed rokiem 1815 – zasada .....

Zadanie 13 (4 punkty)

Wydarzenia z poniższej rozsypanki wpisz do tabeli

Powstanie Listopadowe, Powstanie Wielkopolskie 1848, Powstanie 1846, Powstanie Styczniowe,

Ludwik Mierosławski	
Edward Dembowski	
Piotr Wysocki	
Romuald Traugutt	

Zadanie 14 (1 punkt)

Które z poniższych wydarzeń nie miało miejsca w XIX wieku (podkreśl poprawną odpowiedź)

- a. Branka
- b. Bitwa pod Olszynką Grochowską
- c. Rabacja galicyjska
- d. Bitwa pod Raławicami

Zadanie 15 (3 punkty)

Podaj 3 różne przyczyny ekspansji kolonialnej w II połowie XIX wieku

- a. ....
.....
- b. ....
.....
- c. ....
.....

Zadanie 16 (3 punkty)

Podaj imię i nazwisko osoby, której dotyczy poniższy opis:

- a. Premier, a następnie kanclerz rządu, zwolennik zjednoczenia swojego państwa „krwią i żelazem”
  - b. Prezydent kraju, zwolennik zniesienia niewolnictwa, zamordowany po zakończeniu wojny secesyjnej.
  - c. Król Sardynii i Piemontu oraz pierwszy król zjednoczonych Włoch
- a.....
b.....
c.....

Zadanie 17 (3 punkty)

Uzupełnij poniższe zadania wpisując do poniższych definicji odpowiednie pojęcia lub nazwy:

Przykładami polityki germanizacji wobec narodu polskiego były:

- a. ....
- nazwa pochodzi od egzaminu z historii, literatury niemieckiej i filozofii ,
któremu poddawano każdego księdza w Niemczech
- b. ....
- podczas których wysiedlano osoby przybyłe z zaboru rosyjskiego i austriackiego

- c. ....
która wykupywała ziemie z polskich rąk, aby osiedlić na niej Niemców.

Zadanie 18 (3 punkty)

Zaznacz, które z poniższych zdań są prawdziwe a które fałszywe

- a. Autonomia galicyjska pozwalała na to, aby Polacy zasiadali w galicyjskim sejmie krajowym (**Prawda/Falsz**)
- b. Trójlojalizm zalecał wyrzekanie się własnej narodowości i służenie wiernie zaborcy, na terenie którego mieszkali Polacy (**Prawda/Falsz**)
- c. Po klęsce Powstania Styczniowego w zaborze rosyjskim język polski stał się przedmiotem nieobowiązkowym i nauczany po rosyjsku (**Prawda/Falsz**)

Zadanie 19 (4 punkty)

Podaj nazwę (**1 pkt**) i oraz imię i nazwisko autora (**1 pkt**) każdej z poniższych koncepcji odrodzonej Polski

- a. Koncepcja zakładała wcielenie ziem uważanych za etnicznie polskie do Rzeczypospolitej oraz asymilację osób o pochodzeniu niepolskim. Działanie to miało doprowadzić do powstania państwa jednolitego pod względem narodowościowym. Na wschodzie w składzie kraju miały znaleźć się tereny z przeważającą liczbą ludności polskiej, co ułatwiłoby proces polonizacji.
- b. Koncepcja zakładała utworzenie związku Polski wraz z Litwą, Białorusią, a w przyszłości również z Ukrainą. Państwa te miały stanowić zapórę przed najazdem wojsk bolszewickich.

- a. ..../
autor:.....
- b. ..../
autor :.....

Zadanie 20 (6 punktów):

Wskaż partię wpisując ją w odpowiednie miejsce w tabeli, której liderami lub przywódcami byli:

Lider / przywódca partii	Nazwa partii
Ludwik Waryński	
Stanisław Wojciechowski	
Julian Marchlewski	
Roman Dmowski	
Ignacy Daszyński	
Wincenty Witos	

- a. Polska Partia Socjalno-Demokratyczna Galicji i Śląska
- b. Wielki Proletariat
- c. Socjaldemokracja Królestwa Polskiego
- d. Polska Partia Socjalistyczna
- e. Polskie Stronnictwo Ludowe
- f. Stronnictwo Narodowo-Demokratyczne

Zadanie 21 (5 punktów)

Na podstawie załączonej ilustracji podaj, które państwa były zaangażowane w konflikty bałkańskie przed I wojną światową.

1.....2.....3.....

4.....5.....

Zadanie 22 (3 punkty)

Autor: Jerzy Kossak (1934 r.)

Obraz przedstawia wydarzenie.....
Wydarzenie to miało miejsce w roku ..... a oddziałem dowodził .....

Zadanie 23 (6 punktów)

Podaj kto (imię i nazwisko – **1 pkt**) i kiedy (data – **1 pkt**) wydał poniższe odezwy i deklaracje:

- a. *Do mieszkańców Warszawskiego jeneralnego gubernatorstwa! Przejęci niezłomną ufnością w ostateczne zwycięstwo ich broni i życzeniem powodowani, by ziemie polskie przez waleczne ich wojska ciężkimi ofiarami rosyjskiemu panowaniu wydarte do szczęśliwej przywieść przyszłości, Jego Cesarska Mość Cesarz Niemiecki oraz Jego Cesarska i Królewska Mość Cesarz Austrii i Apostolski Król Węgier postanowili z ziem tych utworzyć państwo samodzielne z dziedziczną monarchią i konstytucyjnym ustrojem. Dokładniejsze oznaczenie granic Królestwa Polskiego zastrzega się. Nowe królestwo znajdzie w łączności z obu sprzymierzonymi mocarstwami rękojmię potrzebną do swobodnego sił swych rozwoju.*
- b. *Należy stworzyć niezawisłe państwo polskie, które winno obejmować terytoria zamieszkane przez ludność niezaprzeczalnie polską, któremu należy zapewnić swobodny i bezpieczny dostęp do morza i którego niezawisłość polityczną i gospodarczą oraz integralność terytorialną należy zagwarantować paktem międzynarodowym. Winno być utworzone powszechne zrzeszenie narodów na podstawie szczegółowych umów celem udzielenia wszystkim państwom, zarówno wielkim, jak i małym, wzajemnych gwarancji niezawisłości politycznej i całości terytorialnej.*

c. *Polacy! Wybiła godzina, w której przekazane Wam marzenie ojców i dziadów Waszych ziścić się może. Przed półtora wiekiem żywe ciało Polski rozszarpano na kawały, ale dusza jej nie umarła. Żyła ona nadzieją, że nadejdzie godzina zmartwychwstania dla Narodu Polskiego i dla pojednania się braterskiego z Wielką Rosyą. Wojsko rosyjskie niesie Wam błogą wieść owego pojednania. Niechaj się zatrą granice, rozcinające na części Naród Polski. Niech Naród Polski połączy się w jedno ciało pod berłem Cesarza Rosyjskiego. Pod berłem tem odrodzi się Polska, swobodna w swojej wierze, języku i samorządzie.*

- a.....
- b.....
- c.....

Zadanie 24 (3 punkty) Uzupełnij poniższy tekst:

Poniższy plakat zachęca do wstępowania do polskiej armii we Francji dowodzonej przez (podaj imię i nazwisko)..... , nad którą polityczne zwierzchnictwo sprawował (podaj pełną nazwę organizacji politycznej)..... Na czele tej organizacji stał (podaj imię i nazwisko).....

Zadanie 25 (5 punktów) Uzupełnij tabelę wpisując w wybrane rubryki polskie organy władzy powstałe pod koniec I wojny światowej.

Nazwa organu władzy	Siedziba
	Cieszyn
	Kraków
	Lublin
	Poznań
	Warszawa

- a. Rada Regencyjna
- b. Tymczasowy Rząd Ludowy Republiki Polskiej
- c. Polska Komisja Likwidacyjna
- d. Narodowa Księstwa Cieszyńskiego
- e. Naczelana Rada Ludowa

Zadanie 26 (1 punkt)

Sprawę polską na Konferencji w Paryżu trwającej w latach 1919 – 1920 reprezentowali (podkreśl poprawną odpowiedź).

- a. Roman Dmowski i Ignacy Jan Paderewski
- b. Józef Piłsudski i Jędrzej Moraczewski
- c. Roman Dmowski i Józef Piłsudski
- d. Ignacy Jan Paderewski i Józef Piłsudski

Zadanie 27 (1 punkt)

Wskaż chronologicznie pierwsze i ostatnie wydarzenie. Zapisz w tabeli cyfrą 1 wydarzenie chronologicznie pierwsze i cyfrą 2 wydarzenie chronologicznie ostatnie.

Powstanie Rządu Tymczasowego w Rosji	
Atak bolszewików na Pałac Zimowy	
Pokój Brzeski	
Zamordowanie cara Mikołaja II	
Ogłoszenie tzw. tez kwietniowych	

Zadanie 28 (1 punkt)

Uzupełnij poniższy tekst wpisując **dzień/miesiąc/rok**:

W 1937 roku w Polsce zorganizowano pierwsze obchody Święta Niepodległości jako ustawowego święta państwowego. Jako datę pełnego odzyskania niepodległości przyjęto ....., dzień kiedy Rada Regencyjna przekazała władzę nad podległym jej wojskiem Józefowi Piłsudskiemu.

Zadanie 29 (1 punkt)

Zaznacz z kim II Rzeczpospolita nie posiadała podpisanego sojuszu militarnego.

- a. ZSRS
- b. Francja
- c. Rumunia

Zadanie 30 (6 punktów)

Przeczytaj poniższe teksty opisujące ustrój państwa polskiego w XX wieku i podaj nazwę **(1pkt)** i datę powstania aktu prawnego **(1 pkt)**, z którego zaczerpnięto cytowane fragmenty:

- a. *Polska Rzeczpospolita Ludowa jest państwem demokracji ludowej. W Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej władza należy do ludu pracującego miast i wsi. Lud pracujący sprawuje władzę państwową przez swych przedstawicieli, wybieranych do Sejmu Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej i do rad narodowych w wyborach powszechnych, równych, bezpośrednich, w głosowaniu tajnym. Przedstawiciele ludu W Sejmie Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej i w radach narodowych są odpowiedzialni przed swymi wyborcami i mogą być przez nich odwoływani.*
- b. *Państwo Polskie jest wspólnym dobrem wszystkich obywateli. Na czele Państwa stoi Prezydent Rzeczypospolitej. Na Nim spoczywa odpowiedzialność wobec Boga i historii za losy Państwa. Organami Państwa, pozostającymi pod zwierzchnictwem Prezydenta Rzeczypospolitej, są: Rząd, Sejm, Senat, Siły Zbrojne, Sądy.*
- c. *Władza zwierzchnia w Rzeczypospolitej Polskiej należy do Narodu. Organami Narodu w zakresie ustawodawstwa są Sejm i Senat, w zakresie władzy wykonawczej — Prezydent Rzeczypospolitej łącznie z odpowiedzialnymi ministrami, w zakresie wymiaru sprawiedliwości — niezawisłe Sądy. Sejm składa się z posłów, wybranych na lat pięć, licząc od dnia otwarcia Sejmu, w głosowaniu powszechnym, tajnym, bezpośrednim, równym i stosunkowym. Prezydenta Rzeczypospolitej wybierają na lat siedm bezwzględną większością głosów Sejm i Senat, połączone w Zgromadzenie Narodowe. Zgromadzenie Narodowe zwołuje Prezydent Rzeczypospolitej w ostatnim kwartale siedmioletnia swego urzędowania.*

- a. ....
- b. ....
- c. ....

Zadanie 31 (1 punkt)

W którym z poniższych wydarzeń nie uczestniczyło państwo niemieckie? (podkreśl poprawną odpowiedź)

- a. Pakt Ribbentrop - Mołotow
- b. Anschluss Austrii
- c. „Krwawa niedziela”
- d. Konferencja monachijska

Zadanie 32 (1 punkt)

Wskaż – z jakiego okresu historii pochodzi układ polityczny Europy przedstawiony na poniższej mapie?

.....

Zadanie 33 (5 punktów)

Uzupełnij poniższą tabelę przedstawiającą „Polskie miesiące” w okresie PRL-u o brakujące dane (każda poprawna odpowiedź - 1 pkt)

<i>Miesiąc i rok</i>	<i>Miejsce głównych wystąpień</i>
	Poznań
	Warszawa/Kraków/Łódź/Wrocław
	Gdynia/Gdańsk/Szczecin/Elbląg
	Ursus/Radom
Sierpień 1980	Gdańsk/Szczecin/Górny Śląsk
	Kopalnia Wujek w Katowicach

Zadanie 34 (2 punkty)

Uzupełnił tekst:

*Poniższe zdjęcie przedstawia spotkanie prymasa Polski (imię i nazwisko) .....
i papieża .....*

fot. PAP/Jan Morek

